

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procedura luării în custodie publică a străinilor)

Nr. 285 din 05.09.2024 (lectura II)

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege nr.285/2024 și comunică următoarele.

Potrivit notei de argumentare, proiectul are ca scop actualizarea cadrului juridic primar privind regimul juridic al străinilor în ceea ce privește procedura de plasare sau prelungire a custodiei publice, competența instanțelor judecătorești și termenele de examinare a cererii de luare în custodie publică, precum și garantarea drepturilor străinilor care urmează a fi supus măsurii de luare în custodie, în speță, prin modificarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, a Legii nr.1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat și a Codului contravențional nr. 218/2008.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare din 15 noiembrie curent.

Comisia a examinat amendamentele deputaților I. Șpac și M. Morozova, propunerile și obiecțiile expuse în avizul Direcției generale juridice, dar și recomandările înaintate de Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, iar rezultatele examinării acestora se regăsește în sinteza amendamentelor, obiecțiilor și propunerilor și în proiectul redactat, care sunt anexate.

Urmare a celor relatate mai sus, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, cu votul majoritar al membrilor săi, propune examinarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 285/2024 în lectura a doua.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (privind procedura luării în custodie publică a străinilor)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial:

– art. 13 alin. (3) și (4) și art. 15 din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 348 din 24 decembrie 2008, CELEX: 32008L0115;

– art. 9 alin. (1) și art. 14 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 180 din 29 iunie 2013, CELEX: 32013R0603.

Art. I. – Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179–181, art. 610), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, după noțiunea „îndepărtare” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„cazare preventivă – măsură de restrângere a libertății de mișcare de până la 72 ore, dispusă de autoritatea competentă pentru străini;”.

2. La articolul 54 alineatul (1), enunțul al treilea va avea următorul cuprins: „Hotărârea primei instanțe este executorie, însă poate fi contestată cu apel la curțile de apel.”

3. Legea se completează cu articolul 63¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 63¹. Cazarea preventivă**

(1) În cazul în care îndepărtarea imediată a străinului de pe teritoriul Republicii Moldova nu este posibilă și sunt întrunite condițiile privind luarea în custodie publică, autoritatea competentă pentru străini dispune cazarea preventivă a acestuia.

(2) Cazarea preventivă se dispune la Centrul de plasament temporar al străinilor sau într-o locație amenajată în acest scop în cadrul sediilor subdiviziunilor teritoriale ale autorității competente pentru străini, până la încetarea motivelor care fac imposibilă îndepărtarea străinului de pe teritoriul Republicii Moldova sau până la luarea în custodie publică, dar care nu poate depăși 72 ore din momentul restrângerii libertății de mișcare.

(3) În termen de până la 3 ore din momentul restrângerii libertății de mișcare, autoritatea competentă pentru străini aduce la cunoștință străinului, în prezența unui avocat ales sau numit din oficiu, motivul cazării preventive.

(4) Termenul de cazare preventivă se calculează din momentul restrângerii libertății de mișcare.

(5) Termenul aflării în cazare preventivă se include la calcularea perioadei cumulative de aflare în custodie publică.

(6) Străinii cazați în Centrul de plasament temporar al străinilor sau într-o locație amenajată în acest scop în cadrul sediilor subdiviziunilor teritoriale ale autorității competente pentru străini ca urmare a dispunerii cazării preventive au drepturile și obligațiile prevăzute la art. 64 și 66.”

4. Articolele 64–64² vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 64. Luarea în custodie publică**

(1) Luarea în custodie publică este o măsură de restrângere a libertății de mișcare pe teritoriul Republicii Moldova, dispusă de instanța de judecată împotriva străinului care nu a executat decizia de returnare sau care nu a putut fi returnat în termenele prevăzute de legislație, care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a cărui identitate nu a putut fi stabilită, care a fost declarat indezirabil, împotriva căruia a fost dispusă expulzarea sau dacă există riscul sustragerii acestuia.

(2) Luarea în custodie publică se dispune în condițiile legii pentru o perioadă de până la 30 de zile. Perioada de prelungire a custodiei publice nu poate depăși 6 luni cumulative. În cazul străinului declarat persoană indezirabilă, perioada de prelungire nu poate depăși 12 luni.

(3) Prelungirea duratei de luare în custodie publică se dispune în cazul în care străinul nu a putut fi îndepărtat de pe teritoriul Republicii Moldova în termenele stabilite.

(4) Străinii luați în custodie publică, precum și cei îndepărtați sub escortă sunt supuși, în termen de 24 de ore, înregistrării dactiloscopice și sunt fotografiați.

(5) Până la luarea în custodie publică, străinul are dreptul:

- a) să cunoască motivele înaintării cererii de luare în custodie publică;
- b) să fie asigurat, în cel mult 3 ore din momentul privării libertății de mișcare, cu un apărător ales sau cu un avocat din oficiu, în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat;
- c) să aibă întrevederi cu apărătorul/avocatul în condiții confidențiale, fără a fi limitate numărul și durata lor;
- d) să înainteze cereri;
- e) să fie asigurat cu interpret, la cerere, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba română;
- f) să aibă acces la examinare și asistență medicală.

Articolul 64¹. Luarea în custodie publică a familiilor

(1) Familiile (străinii căsătoriți) beneficiază de cazare separată în Centrul de plasament temporar al străinilor, care le asigură un nivel corespunzător de intimitate.

(2) Actul de căsătorie este recunoscut prin procedura de supralegalizare a actelor oficiale, dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel.

(3) În cazul în care actul de căsătorie nu poate fi recunoscut conform prevederilor alin. (2), relația de căsătorie se confirmă cu sprijinul misiunilor diplomatice sau al oficiilor consulare acreditate în Republica Moldova.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică familiilor cu copii.

Articolul 64². Eliberarea străinului din custodie publică

(1) Străinul este eliberat din custodie publică, în baza unei decizii a autorității competente pentru străini, în următoarele cazuri:

- a) a expirat termenul de luare în custodie publică;
- b) au dispărut motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii încheierii de luare în custodie publică.

(2) În cazul în care solicită azil, străinul luat în custodie publică nu se eliberează din custodie publică dacă cererea este examinată în procedură rapidă pe motive de siguranță națională, ordine publică sau care ar împiedica punerea în executare a unei decizii anterioare ori iminente care ar conduce la expulzare sa de pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) Exercițarea căii de atac pe marginea deciziei de respingere a cererii de azil în procedura rapidă nu constituie temei de eliberare a străinului din custodie publică până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea sa de azil.”

5. La articolul 68, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) familiile (străinii căsătoriți) cu copii a căror ședere a devenit ilegală.”

6. Legea se completează cu capitolul VII¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VII¹ PROCEDURA LUĂRII ÎN CUSTODIE PUBLICĂ

Articolul 71¹. Domeniul de aplicare

(1) Procedura luării în custodie publică este o procedură specială în cadrul căreia se examinează și se soluționează de către instanța judecătorească competentă luarea în custodie publică a străinului, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Procedura de luare în custodie publică/prelungire a duratei de luare în custodie publică a străinului se realizează conform prevederilor prezentei legi.

Suplimentar, se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

Articolul 71². Competența instanței judecătorești

(1) Cererea de luare în custodie publică se depune la judecătoria în a cărei rază teritorială își are sediul subdiviziunea teritorială a autorității competente pentru străini.

(2) Cererea de prelungire a custodiei publice se depune la judecătoria în a cărei rază teritorială se află Centrul.

(3) Curțile de apel soluționează cererile de recurs împotriva încheierilor emise de judecătoria.

Articolul 71³. Cuprinsul cererii

(1) Cererea trebuie să fie motivată. Motivarea trebuie să cuprindă circumstanțele de fapt și de drept, durata și necesitatea luării în custodie publică, datele străinului. La cerere se anexează înscrisurile care confirmă motivele luării în custodie publică.

(2) Cererea de prelungire conține circumstanțele de fapt și de drept care justifică prelungirea custodiei publice.

Articolul 71⁴. Examinarea cererii

(1) Instanța de judecată competentă examinează cererea autorității competente pentru străini privind luarea în custodie publică a străinului în aceeași zi în care a fost depusă.

(2) Examinarea cererii se efectuează cu participarea reprezentantului autorității competente pentru străini, a străinului supus măsurii de luare în custodie publică și a avocatului acestuia ales sau numit din oficiu, iar în cazul copilului – și a reprezentantului legal al acestuia.

(3) Instanța de judecată competentă cercetează starea de fapt din oficiu, în baza tuturor probelor legal administrate.

(4) Străinului i se oferă posibilitatea de a-și expune punctul de vedere înainte de soluționarea cererii în fond. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

(5) După ce examinează în fond cererea, instanța de judecată competentă emite o încheiere motivată, prin care admite sau respinge cererea.

(6) Cererea privind prelungirea duratei de luare în custodie publică se depune cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea termenului de luare în custodie publică. În acest caz, prevederile alin. (1)–(5) se aplică corespunzător. Luarea în custodie publică, precum și prelungirea duratei măsurii pot fi examinate prin intermediul videoconferinței, la cererea străinului, sau din oficiu.

Articolul 71⁵. Căile de atac

(1) Încheierile prevăzute la art. 71⁴ alin. (5) și (6), emise de către judecătoria competentă, se execută imediat, însă pot fi atacate cu recurs în termen de 5 zile de la pronunțare. Recursul poate fi declarat în interesul străinului de către soțul/soția, unul dintre părinți sau copilul major al acestuia, dacă străinul se află în imposibilitate să declare recursul.

(2) Cererea de recurs se examinează în termen de 5 zile de la data repartizării. Participanților la proces li se comunică data, ora și locul ședinței. Neprezentarea la ședința de judecată a participanților și a reprezentanților acestora, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea recursului.

(3) Prevederile art. 71⁴ alin. (3) se aplică corespunzător.”

7. Articolul 90¹ se completează cu textul „, , Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 180 din 29 iunie 2013 (CELEX: 32013R0603)”.

Art. II. – Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 14–17, art. 51), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) persoane cu vârsta de la 14 ani care nu dețin cetățenia Republicii Moldova sau care sunt apatrizi (în continuare – *străini*) și care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.”

2. La articolul 7, litera d) se completează cu cuvintele „sau a migrației ilegale”.

3. La articolul 10:

alineatul (1):

punctul 7) va avea următorul cuprins:

„7) străinii care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străinii reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova;”

alineatul se completează cu punctul 8) cu următorul cuprins:

„8) străinii luați în custodie publică pe teritoriul Republicii Moldova și plasați în Centrul de plasament temporar al străinilor al autorității competente pentru străini, precum și cei îndepărtați sub escortă în termen de 24 de ore.”

4. La articolul 12 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) persoanele indicate la art. 10 alin. (1) pct. 3)–5), 7), 8) și alin. (2) se efectuează de către subdiviziunile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv prin intermediul instituțiilor desemnate de către Guvern;”.

Art. III. – La articolul 439⁵ din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, alineatul (3) se abrogă.

Art. IV. – Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

S I N T E Z A

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(privind procedura luării în custodie publică a străinilor)

(nr.285 din 05.09.2024)

(lectura a doua)

Nr. crt	Textul părții constitutive al proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia autorilor	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1	2	3	4	
1.	Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (privind procedura luării în custodie publică a străinilor) nr.285 din 05.09.2024	Direcția generală juridică Pentru un spor de rigoare tehnică, legile supuse modificării vor fi expuse în ordine cronologică.	Se acceptă	Se acceptă decizia autorilor
2.	Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (privind procedura luării în custodie publică a străinilor) nr.285 din 05.09.2024	Direcția generală juridică La clauza de armonizare, ținem să menționăm că denumirea corectă a publicației oficiale în care sunt publicate actele juridice europene supuse transpunerii este „Jurnalul Oficial al Uniunii Europene”. Obiecția este valabilă și pentru pct.7 al art.1.	Se acceptă	Se acceptă decizia autorilor
3.	Cazarea preventivă (1) în cazul în care îndepărtarea imediată a străinului nu este posibilă și sunt îndeplinite condițiile privind luarea în custodie publică, autoritatea competentă pentru străini dispune cazarea preventivă a acestuia.	Direcția generală juridică La Art.I, Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova - Proiectul, prin completarea Legii nr.200/2010 cu art.63 ¹ , introduce conceptul de cazare preventivă care se aplică străinului a cărui îndepărtare imediată de pe teritoriul Republicii Moldova nu este posibilă și sunt îndeplinite condițiile privind luarea în custodie publică, care nu poate depăși mai mult de 72 de ore de la momentul restrângerii libertății de mișcare.	Nu se acceptă Directiva 2008/115 UE prevede că autoritățile administrative sau judiciare dispun măsurile de luare în custodie publică. Directiva ofera posibilitatea de a aplicare acestei masuri si de catre autoritati doar în condiția asigurării unui control judiciar rapid al legalității luării în custodie publică.	Se acceptă decizia autorilor

<p>(2) Cazarea preventivă se dispune la Centrul de plasament temporar al străinilor sau într-o locație amenajată în acest scop, în cadrul sediilor subdiviziunilor teritoriale ale autorității competente pentru străini, până la încetarea motivelor care fac imposibilă îndepărtarea acestuia de pe teritoriul Republicii Moldova sau până la luarea în custodie publică, dar care nu poate depăși mai mult de 72 ore de la momentul restrângerii libertății de mișcare.</p>	<p>Atenționăm că actul UE nu distinge în mod separat acest concept, reglementând doar pe cel de custodie publică.</p> <p>Custodia publică implică cazarea în Centrul de plasament temporar al străinilor, care în temeiul art.15 alin. (5) al Directivei nr.2008/115/CE nu poate depăși 6 luni.</p> <p>În contextul proiectului supus avizării, cazarea preventivă reprezintă o măsură antenaoară măsurii de luare în custodie publică, care constituie restrângerea libertății de mișcare a străinilor de până la 72 de ore necesară pentru procesul de depistare, identificare, documentare a acestora în vederea luării în custodie publică. Potrivit normei propuse la art.63¹ alin.(5) din proiect, termenul aflării în cazare preventivă se include la calcularea perioadei cumulative de aflare în custodie publică.</p> <p>În această ordine de idei, în <i>Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr.167a/2018 pentru controlul constituționalității articolelor 64 alin.(2) și 64¹ alin.(1) din Legea nr.200 din 16 iulie 2010 privind regimul juridic al străinilor în Republica Moldova (durata măsurii de ținare în custodie publică a străinilor) nr.139/2018</i>, Curtea Constituțională a apreciat că, prin intensitatea și prin efectele sale, luarea în custodie privează persoana de libertatea fizică (<i>a se vedea, Khlaifia și alții v. Italia [MC]</i>), § 72), fiind relevante prevederile art.25 din Constituție. Acest articol garantează principiul inviolabilității libertății individuale și al siguranței persoanei, potrivit căruia nimeni nu poate fi reținut și arestat, decât în cazurile și în modul prevăzute de lege (pct.18, 19).</p>	<p>Custodia publică dispusă de o autoritate administrativă pentru o perioadă de 72 de ore, care urmează să fie supusă unui control judiciar, reprezintă în sine o formă de custodie publică. Aceasta implică privarea unei persoane de libertate, fiind plasată sub controlul autorităților, chiar dacă este pentru o perioadă scurtă de timp și este destinată unor scopuri specific cum ar fi, riscul de sustragere de la îndepărtare, stabilirea identității persoanelor fără acte de identitate, persoane care prezintă pericol pentru securitatea și ordinea publică.</p>
<p>(3) Autoritatea competentă pentru străini aduce la cunoștință străinului, în termen de până la 3 ore de la momentul restrângerii libertății de mișcare, motivul cazării preventive, în prezența unui avocat ales sau numit din oficiu.</p>	<p>La fel, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului clarifică în mod evident că restricția față de libertatea de circulație va duce la priver de libertate, în funcție de o serie de factori cum ar fi natura, durata, efectele și modul de executare a pedepsei sau măsurii în cauză (<i>a se vedea, Engel și alții c. Țările de Jos</i>). Decizia de a plasa în detenție o persoană trebuie să aibă un temei juridic, ceea ce asigură astfel că persoanele sunt protejate împotriva unor decizii arbitrare (Art.5 (1) lit. f) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului). Această cerință generală include elemente de justiție și justificare. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod repetat că „Detenția unei persoane este o măsură gravă, justificată doar în cazul în care alte măsuri, mai puțin severe, au fost luate în considerare și s-au constatat a fi insuficiente pentru a proteja persoana sau interesul public ce ar putea impune ca persoana în cauză să fie reținută” (<i>a se vedea, Witold Litwa</i></p>	<p>Instituția Cazarea preventive reprezintă forma de custodie publică, care va fi aplicată doar în cazuri excepționale și doar dacă sunt îndeplinite condițiile de luare în custodie, pentru anumite categorii de subiecți care nu pot fi îndepărtați în perioada de 24 de ore.</p> <p>Custodia publică se aplică doar pentru ca persoana să fie îndepărtată. Termenul de 72 de ore va acoperi situațiile în care străinul este depistat sau preluat de la organelle de drept, în zile nelucrătoare, atunci cât nu poate fi înaintat demers în instanța de judecată pentru a dispune aceasta măsură.</p>
<p>(4) Termenul de cazare preventivă se calculează din momentul restrângerii libertății de mișcare.</p>	<p>Omului clarifică în mod evident că restricția față de libertatea de circulație va duce la priver de libertate, în funcție de o serie de factori cum ar fi natura, durata, efectele și modul de executare a pedepsei sau măsurii în cauză (<i>a se vedea, Engel și alții c. Țările de Jos</i>). Decizia de a plasa în detenție o persoană trebuie să aibă un temei juridic, ceea ce asigură astfel că persoanele sunt protejate împotriva unor decizii arbitrare (Art.5 (1) lit. f) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului). Această cerință generală include elemente de justiție și justificare. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod repetat că „Detenția unei persoane este o măsură gravă, justificată doar în cazul în care alte măsuri, mai puțin severe, au fost luate în considerare și s-au constatat a fi insuficiente pentru a proteja persoana sau interesul public ce ar putea impune ca persoana în cauză să fie reținută” (<i>a se vedea, Witold Litwa</i></p>	<p>Custodia publică dispusă de o autoritate administrativă pentru o perioadă de 72 de ore, care urmează să fie supusă unui control judiciar, reprezintă în sine o formă de custodie publică. Aceasta implică privarea unei persoane de libertate, fiind plasată sub controlul autorităților, chiar dacă este pentru o perioadă scurtă de timp și este destinată unor scopuri specific cum ar fi, riscul de sustragere de la îndepărtare, stabilirea identității persoanelor fără acte de identitate, persoane care prezintă pericol pentru securitatea și ordinea publică.</p>
<p>(5) Termenul aflării în cazare preventivă se include la calcularea perioadei cumulative de aflare în custodie publică.</p>	<p>Omului clarifică în mod evident că restricția față de libertatea de circulație va duce la priver de libertate, în funcție de o serie de factori cum ar fi natura, durata, efectele și modul de executare a pedepsei sau măsurii în cauză (<i>a se vedea, Engel și alții c. Țările de Jos</i>). Decizia de a plasa în detenție o persoană trebuie să aibă un temei juridic, ceea ce asigură astfel că persoanele sunt protejate împotriva unor decizii arbitrare (Art.5 (1) lit. f) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului). Această cerință generală include elemente de justiție și justificare. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod repetat că „Detenția unei persoane este o măsură gravă, justificată doar în cazul în care alte măsuri, mai puțin severe, au fost luate în considerare și s-au constatat a fi insuficiente pentru a proteja persoana sau interesul public ce ar putea impune ca persoana în cauză să fie reținută” (<i>a se vedea, Witold Litwa</i></p>	<p>Instituția Cazarea preventive reprezintă forma de custodie publică, care va fi aplicată doar în cazuri excepționale și doar dacă sunt îndeplinite condițiile de luare în custodie, pentru anumite categorii de subiecți care nu pot fi îndepărtați în perioada de 24 de ore.</p> <p>Custodia publică se aplică doar pentru ca persoana să fie îndepărtată. Termenul de 72 de ore va acoperi situațiile în care străinul este depistat sau preluat de la organelle de drept, în zile nelucrătoare, atunci cât nu poate fi înaintat demers în instanța de judecată pentru a dispune aceasta măsură.</p>
<p>(6) Străinii cazați în cadrul Centrului de plasament temporar al străinilor sau într-o locație amenajată în acest scop în cadrul sediilor subdiviziunilor teritoriale ale</p>	<p>Atenționăm că actul UE nu distinge în mod separat acest concept, reglementând doar pe cel de custodie publică.</p>	<p>Custodia publică dispusă de o autoritate administrativă pentru o perioadă de 72 de ore, care urmează să fie supusă unui control judiciar, reprezintă în sine o formă de custodie publică. Aceasta implică privarea unei persoane de libertate, fiind plasată sub controlul autorităților, chiar dacă este pentru o perioadă scurtă de timp și este destinată unor scopuri specific cum ar fi, riscul de sustragere de la îndepărtare, stabilirea identității persoanelor fără acte de identitate, persoane care prezintă pericol pentru securitatea și ordinea publică.</p>

autorității competente pentru străini, ca urmare a dispunerii cazării preventive, au drepturile și obligațiile prevăzute la articolele 64 și 66”.

„Articolul
64. Luarea în custodie publică
(2) Luarea în custodie publică se dispune în condițiile legii, pentru o perioadă de până la 30 de zile. Perioada de prelungire a custodiei publice nu poate depăși 6 luni cumulativ. În

c. Polonia, par. 78).

La rândul său, în temeiul art.9 al Pactului Internațional privind Drepturile Civile și Politice, statul trebuie să demonstreze că detenția este rezonabilă, necesară și proporțională în fiecare caz în parte și trebuie să stabilească faptul că detenția nu este arbitrară. Privarea de libertate poate fi „arbitrară” dacă nu este întemeiată juridic sau dacă nu urmează cerințele procedurale.

Din considerațiunile expuse mai sus, constatăm că cazarea preventivă urmează a fi aplicată cu titlu de excepție, în ultimă instanță de către organele competente, cu maximă diligență, temeinic și cu respectarea garanțiilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, având în vedere faptul că cazarea preventivă constituie o intervenție a statului într-un drept fundamental, mecanismele folosite pentru aplicarea acesteia ar trebui să se bucure de prevederi legale extinse, care să determine competența de intervenție și modalitățile de asigurare a respectării drepturilor persoanei reținute.

În context, considerăm oportună reglementarea prin lege, în mod expres și exhaustiv a procedurilor de operare necesar a fi realizate de autoritatea competentă pentru străini, pentru a putea limita dreptul de mișcare al străinilor pe un termen de 72 de ore prin plasarea acestora în Centrul de plasament temporar al străinilor sau într-o locație amenajată în acest scop. Orice acțiune efectuată pe calea cazării preventive ar trebui să fie clară și standardizată, de la decizia de aplicare a acestei măsuri, inclusiv a cercului de subiecți competenți să decidă aplicarea acesteia și, eventual, să o aplice, la escortare, transportare și cazare. Or, cadrul normativ într-un domeniu atât de sensibil trebuie să se realizeze într-o manieră clară, previzibilă și lipsită de confuzie, astfel încât să fie îndepărtată, pe cât este posibil, eventualitatea arbitrarului sau a abuzului celor chemați să aplice dispozițiile legale.

- La art.64 alin. (2), al doilea și al treilea enunț necesită a fi reformulat din punct de vedere redacțional, pentru a se exclude orice echivoc și interpretare ambiguă, în partea ce vizează perioada maximă de luare în custodie publică a străinului împotriva căruia s-a dispus măsura returnării, inclusiv a străinului care a fost declarat indesezirabil.

Atragem atenția asupra faptului că, în temeiul art.15 alin.(5) și (6) al Directivei nr.2008/115/CE „Fiecare stat

Precizare

De regulă această măsură se aplică în practică pe un termen mediu de 27 zile (urmare a analizei efectuate de IGM a MAI). Persoanele indesezirabile, cu rea credință se eschivează de la procedurile de îndepărtare și nu sunt cooperante cu autoritățile naționale și, din acest motiv,

<p>cazul străinului declarat persoană indezirabilă, perioada de prelungire nu poate depăși 12 luni.</p>	<p>membru stabilește o perioadă limitată de custodie publică, care nu poate depăși șase luni. Statele membre nu pot extinde perioada menționată la alineatul (5) decât cu o perioadă limitată de timp, care să nu depășească o perioadă suplimentară de 12 luni, în conformitate cu legislația sa națională, în cazurile în care, în pofida tuturor eforturilor rezonabile depuse de către acestea, este probabil ca operațiunea de îndepărtare să dureze mai mult, datorită: (a) lipsei de cooperare a resortisantului în cauză al unei țări terțe sau (b) întârzierilor în obținerea documentației necesare din partea țărilor terțe.”</p>	<p>termenul lor diferă de termenul general de 6 luni cumulative. În privința unei persoane declarate indezirabile se emite un singur act administrativ, nu și o decizie de returnare, prin prisma respectării securității și ordinii publice. Ca indezirabili sunt declarați: Persoane implicate în activități ilegale majore, cum ar fi traficul de droguri, trafic de persoane, criminalitatea organizată sau alte infracțiuni grave. Persoane suspectate de implicare sau sprijinire a actelor teroriste, implicarea în activități de spionaj sau alte acte care compromit securitatea statului, activități care amenință ordinea publică ca acțiuni violente, instigare la ură sau proteste ilegale care pot destabiliza societatea.</p>
<p>„Articolul 64². Eliberarea străinului din custodie publică (1) Străinul este eliberat din custodie publică, în baza unei decizii a autorității competente pentru străini, în următoarele cazuri: a) a expirat termenul de luare în custodie publică; b) au dispărut motivele de fapt și de drept, care au stat la baza emiterii încheierii de luare în custodie publică. (2) În cazul în care străinul luat în custodie publică solicită azil, acesta nu se eliberează dacă cererea este examinată în procedură</p>	<p>- În partea ce ține de intervenția legislativă de la art. 64², constatăm că prin proiect se urmărește expunerea acestuia într-o nouă redacție. Potrivit normelor propuse la alin.(2) și alin.(3) al articolului nominalizat, în cazul în care străinul luat în custodie publică solicită azil, acesta nu se eliberează, dacă cererea este examinată în procedură rapidă, conform prevederilor Legii nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova, iar exercitarea căii de atac pe marginea deciziei de respingere a cererii de azil în procedura rapidă nu constituie temei de eliberare a străinului din custodie publică până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea sa de azil. Prin urmare, în redacția propusă se extinde termenul de aplicare a măsurii de restrângere a libertății de mișcare a solicitantului de azil până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea de azil. Considerăm judicios de menționat, prevederile art.15 alin.(1) din Directiva 2008/115/CE conform căroră, „cu excepția cazului în care se pot aplica în mod eficient alte măsuri suficiente, dar mai puțin coercitive într-un caz concret, statele membre pot ține în custodie publică un</p>	<p>Se acceptă Se propune reformularea alineatului (2) cu următorul cuprins</p>
<p>„(2) În cazul în care străinul luat în custodie publică solicită azil, acesta nu se eliberează dacă cererea este examinată în procedură rapidă pe motive de siguranță națională, ordine publică sau care ar împiedica punerea în executare a unei decizii anterioare sau iminente care ar conduce la expulzare sa de pe teritoriul Republicii Moldova.“</p>	<p>Aceste motive sunt coroborate cu art. 8 alin. (3) lit. d) și e) - <i>DIRECTIVA 2013/33/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 26 iunie</i></p>	<p>„(2) În cazul în care străinul luat în custodie publică solicită azil, acesta nu se eliberează dacă cererea este examinată în procedură rapidă pe motive de siguranță națională, ordine publică sau care ar împiedica punerea în executare a unei decizii anterioare sau iminente care ar conduce la expulzare sa de pe teritoriul Republicii Moldova.“</p>

<p>rapidă, conform prevederilor Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.</p> <p>(3) Exercitarea căii de atac pe marginea deciziei de respingere a cererii de azil în procedura rapidă nu constituie temei de eliberare a străinului din custodie publică până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea sa de azil.”</p>	<p>resortisant al unei țări terțe care face obiectul unor proceduri de returnare doar în vederea pregătirii procesului de returnare și/sau în vederea desfășurării procesului de îndepărtare, în special în cazul în care: a) există riscul de sustragere sau b) resortisantul în cauză al unei țări terțe evită sau împiedică pregătirea returnării sau procesul de îndepărtare.”</p> <p>Menționăm că, potrivit art.64 alin.(2) din proiect, perioada maximă de luare în custodie publică a străinului împotriva căruia s-a dispus măsura returnării nu poate depăși 6 luni, iar în cazul străinului care a fost declarat indenzirabil, perioada maximă de luare în custodie publică nu poate depăși 12 luni. Astfel, textele „nu poate depăși 6 luni cumulativ” și „nu poate depăși 12 luni” din articolul citat stabilesc perioada maximă în care persoana poate fi ținută în custodie.</p> <p>Străinii plasați în custodie publică pot înainta o cerere de azil. Din momentul solicitării, persoana obține statut de solicitant de azil.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.2 alin.(2) al Legii nr.200/2010 „cu excepția situațiilor în care, pentru rațiuni de securitate națională sau de ordine publică, se impune returnarea de pe teritoriul Republicii Moldova, sub incidența prezentei legi nu cad străinii al căror regim este reglementat prin Legea nr.270-XVI din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova.</p> <p>Prin urmare, în privința solicitantului de azil urmează a fi aplicată Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care la art. 28 stabilește drepturile de care beneficiază solicitantul de azil.</p> <p>Din analiza normei enunțate, deducem că din momentul solicitării azilului, șederea străinului (solicitant de azil) devine legală. Solicitantul de azil nu poate fi îndepărtat, sub nici o formă, de pe teritoriul Republicii Moldova, până la finalizarea procedurii de azil, nu poate fi sancționat pentru intrare și ședere ilegală. Întrucât plasarea în custodie publică este prevăzută de Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, care nu mai poate produce efecte asupra solicitantului de azil, el urmează a fi eliberat imediat din custodie publică, cu excepția situațiilor în care se impun rațiuni de securitate națională sau de ordine publică.</p> <p>La fel, propunerea extinderii termenului de ținere în custodie publică a solicitantului de azil până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea de azil necesită a fi examinată suplimentar și prin prisma</p>	<p>2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare).</p>
--	---	---

Hotărâri Curții Constituționale nr.3/2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), unde Curtea Constituțională a statuat:

„70. [...] Statul trebuie să arate că există motive „relevante și suficiente” care să justifice continuarea privării de libertate (*a se vedea, Yağcı și Sargın v. Turcia, hotărâre din 8 iunie 1995, § 52*). Obligația de a justifica reținerea, indiferent cât ar fi de scurtă, revine autorităților și trebuie făcută în mod accesibil și convingător (*a se vedea, Belchev v. Bulgaria, hotărâre din 8 aprilie 2004, § 82*).

89. [...] În egală măsură, este necesară identificarea tuturor aspectelor concrete privind riscul punerii în libertate a unei persoane aflate în stare de arest preventiv, fiind necesară examinarea modalităților alternative privării de libertate (*a se vedea, Calmanovici v. România, hotărâre din 1 iulie 2008*). Simpla referire la temeiurile de drept sau la pericolul abstract pe care îl poate presupune lăsarea în libertate nu este suficientă (*a se vedea, Degeratu v. România, hotărâre din 6 iulie 2010*).

117. În condițiile alineatului (4) al articolului 25 din Constituție, termenul de 12 luni, combinat cu alte garanții procesuale, reprezintă o garanție împotriva unor îngrijădiri abuzive ale libertății individuale. Până la pronunțarea sentinței de condamnare, lipsirea de libertate a unei persoane se întemeiază doar pe o „bănuială rezonabilă” că persoana este vinovată. De aceea Constituția a stabilit o perioadă concretă pentru arestarea preventivă, după expirarea căreia persoana nu poate fi deținută în continuare.

119. Curtea reține că Convenția Europeană nu obligă statele să fixeze durata maximă de aflare a persoanei în arest. Totuși, în cazul instituirii unor asemenea termene în legislația națională, acestea trebuie respectate. În același timp, nici Constituția, nici Convenția Europeană nu permit interpretarea extensivă a prevederilor constituționale referitoare la restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, acestea fiind de strictă interpretare. Astfel, orice interpretare a restrângerilor admisibile aplicate drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să se facă în favoarea persoanei.”

În contextul celor expuse, pornind de la faptul că, plasarea în custodie publică reprezintă restricționarea libertății de mișcare și prin natura sa constituie privare de libertate, semnalăm că neeliberarea străinului după expirarea termenului de plasare în custodie publică până la

<p>Articolul 715.</p> <p>Căile de atac</p> <p>(1) Încheierile prevăzute la alineatele (5) – (6) ale articolului 714, emise de către judecătoria competentă, se execută imediat, însă pot fi atacate cu recurs în termen de 5 zile. Recursul poate fi declarat în interesul străinului de către soțul/soția, unul dintre părinți sau copilul major al acestuia, dacă străinul se află în imposibilitatea să declare recursul.</p> <p>(2) Cererea de recurs se examinează în decurs a 5 zile de la data repartizării. Participanților la proces li se comunică data, ora și locul ședinței. Neprezentarea în ședința de judecată a participanților și a</p>	<p>pronunțarea uneia hotărâri irevocabile privind cererea sa de azil urmează a fi examinată suplimentar, deoarece adoptarea normei poate crea vicii de neconstituționale.</p> <p>Totodată, în legătură cu prevederile art.64² alin.(2) și (3) din proiect, se constată omisiunea de reglementare a procedurii de prelungire a termenului de detenție urmare a expirării termenului maxim de plasare în custodie publică. Menționăm că, decizia de a nu fi eliberat urmează a fi luată în conformitate cu legea. Reiterăm, în acest domeniu, procedurile interne sunt de o importanță deosebită. La rândul său, textul normei propuse nu prevede nici posibilitatea contestării deciziei de a nu fi eliberat. Solicitanților de azil deținuți trebuie să li se permită prompt de a depune recurs în fața unui organism judiciar independent și imparțial, în vederea controlului legalității detenției. Reținem că, principiile de bază ale dreptului internațional privind drepturile omului și dreptul umanitar internațional cer statelor să furnizeze căi de atac adecvate, eficiente și prompte, inclusiv compensații pentru detenție abuzivă, dacă este cazul.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Se propune completarea primului enunț al alin. (1) cu cuvintele „de la data pronunțării.”</p>	
	<p>- La art.715 alin.(1), pentru aplicabilitatea practică a normei, se impune stabilirea momentului din care începe a curge termenul de 5 zile în vederea contestării cu recurs a încheierilor judecătorești.</p>		

<p>reprezentanților acestora, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea recursului.</p> <p>(3) Prevederile alineatului (3) al articolului 71⁴ se aplică corespunzător.”</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 100/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările următoare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 3, după noțiune „îndepărtare” se introduce noțiunea „cazare preventivă” cu următorul cuprins: „cazare preventivă – măsură de restrângere a libertății de mișcare de până la 72 ore, dispusă de autoritatea competentă pentru străini”;</p>	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției (CAPC)</p> <p>Se recomandă examinarea suplimentară a oportunității prevederilor de mai jos.</p> <p>Se propune introducerea conceptului de cazare preventivă, concept care nu se regăsește în actele UE. În esența sa, cazarea preventivă constituie o măsură, anterioară luării în custodie publică, exprimată prin restrângerea libertății de mișcare a persoanei vizate pentru o perioadă de până la 72 de ore. Propunerea ridică probleme de compatibilitate normativă din perspectiva libertății individuale și siguranței persoanei, garantate prin prevederi ale art. 25 din Constituția Republicii Moldova. În sensul normelor constituționale, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile. Perchiziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzută de lege. Reținerea nu poate depăși 72 de ore. Celui reținut i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu. Eliberarea celui reținut este obligatorie dacă motivele reținerii au dispărut.</p> <p>Astfel, o prima obiecție s-ar referi la caracterul lacunar al proiectului, nefiind dezvoltată procedura dispunerii cazării preventive.</p> <p>O a doua obiecție ține de delegarea autorității competente pentru străini a competenței de a dispune cazarea preventivă – nivel decizional insuficient pentru aplicarea unei măsuri care constituie o ingerință într-un drept fundamental.</p> <p>O a treia obiecție ține de normele propuse la art. 64/2 alin. (2) și (3) din Proiect. Potrivit acestora, în cazul în care străinul luat în custodie publică solicită azil, acesta nu se</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Custodia publică este instituția care urmărește asigurarea executării unui scop administrative ci nu penal, utilizată exclusiv pentru a asigura pregătirea formalităților necesare în scopul returnării și îndepărtării sub escort a străinilor, atunci când măsuri mai puțin coercitive sunt insuficiente.</p> <p>Custodia publică nu urmărește să pedepsească persoana pentru intrarea sau șederea ilegală, ci doar să gestioneze eficient procesul de returnare.</p> <p>Custodia publică reprezintă o măsură administrativă de detenție aplicată resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, pentru a asigura desfășurarea procedurilor de returnare și îndepărtare de pe teritoriul statului membru. Art 15 din Directiva 2008/115 UE stabilește că, atunci când luarea în custodie publică a fost dispusă de autoritățile administrative, statele member asigură un control</p>
			<p>Se acceptă decizia autorilor</p>

eliberează dacă cererea este examinată în procedură rapidă, conform prevederilor Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Exercițarea căii de atac pe marginea deciziei de respingere a cererii de azil în procedură rapidă nu constituie temei de eliberare a străinului din custodie publică până la pronunțarea a străinului din custodie privind cererea sa de azil.

Aceste prevederi ar putea genera situații de menținere a persoanei vizate în custodie publică, deși au încetat motivele care au stat la baza aplicării aceste măsuri. Mai mult, normele ar putea genera situații de extindere a termenului de aplicare a măsurii, peste cel prevăzut, până la pronunțarea unei hotărâri irevocabile privind cererea de azil.

De altfel, este de menționat că propunerea este contrară prevederilor art. 2 alin. (2) din legea propusă spre modificare, potrivit căroră, cu excepția situațiilor în care, pentru rațiuni de securitate națională sau de ordine publică, se impune returnarea de pe teritoriul Republicii Moldova, sub incidența legii menționate nu cad străinii al căror regim este reglementat prin Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. În această ordine de idei, din momentul solicitării azilului asupra solicitantului de azil nu mai produce efecte Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor, acesta urmând să fie eliberat din custodie publică, cu excepția situațiilor în care se impun rațiuni de securitate națională sau de ordine publică.

Propunerea este valabilă și pentru art. 63¹ și 64².

Art. 63¹ Cazarea preventivă

Art. 64² Eliberarea străinului din custodie publică

judiciar rapid al legalității luării în custodie publică, asupra căreia se pronunță într-un termen cât mai scurt de la începerea luării în custodie publică.

Situația descrisă, în care o persoană străină aflată în custodie publică solicită azil.

Dacă străinul solicită azil și în urma interviului desfășurat cu acesta se constată că cererea urmează a fi examinată în procedură ordinară, străinul este eliberat și cazat în Centru de cazare a solicitanților de azil conform prevederile Legii privind azilul în Republica Moldova.

Dacă străinul a solicitat azil și în urma interviului desfășurat se constată că această cerere face obiectul unei proceduri rapide ca fiind abuzivă, sau înaintată de persoana care, prin activitatea sau prin apartenența lor la o anumită grupare, prezintă pericol pentru siguranța națională ori pentru ordinea publică sau înaintată de persoana care se află în procedură de extrădare, străinul nu se eliberează din custodie publică. Respectarea acestei măsuri de siguranță nu contravene principiului nereturării și proporționalității

Nu este risc ca termenul de examinare a litigiului să fie depășit. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitive și irevocabilă de la data pronunțării.

Atacarea decizie este prevăzută de

5.	<p>Art. I – Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010</p> <p>„Articolul 64. Luarea în custodie publică</p> <p>4) Străinii luați în custodie publică, precum și cei îndepărtați sub escortă sunt supuși, în termen de 24 de ore, înregistrării dactiloscopice și sunt fotografiați. În cazul copiilor, procedura înregistrării dactiloscopice și fotografierea acestora se face în prezența reprezentantului legal al copilului....”</p>	<p>Ion ȘPAC, M. Morozova, Deputați în Parlament</p> <p>La Art. I – Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările ulterioare.</p> <p>1. La punctul 4 se exclude cuvintele „ În cazul copiilor, procedura înregistrării dactiloscopice și fotografierea acestora se face în prezența reprezentantului legal al copilului.</p> <p>2. Se completează cu articolul 64¹, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 64¹. Luarea în custodie publică a familiilor</p> <p>(1) Familiile (străinii căsătoriți) beneficiază de cazare separată în Centrul de plasament temporar al străinilor, care le asigură un nivel corespunzător de intimitate.</p> <p>(2) Actul de căsătorie este recunoscut prin procedura de supralegalizare a actelor oficiale, dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel.</p> <p>(3) În cazul în care actul de căsătorie nu poate fi recunoscut conform prevederilor alineatului (2), relația de căsătorie se confirmă cu sprijinul misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare acreditate în Republica Moldova.</p> <p>(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică familiilor cu copii.”</p> <p>ARGUMENTARE</p> <p>În fapt, legislația națională prevede luarea în custodie publică a familiilor cu copii, cât și a minorilor neînsoțiți. Art. 64¹ al Legii 200/2010, și art. 45 al Regulamentului Centrului de plasament temporar al străinilor nr. 493/2011, prevăd că minorii neînsoțiți sunt luați în custodie publică numai în ultimă instanță și pentru o perioadă cât mai scurtă, interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial în contextul luării în custodie publică a minorilor neînsoțiți, respectiv și a familiilor cu copii.</p> <p>Aceste norme prevăd plasarea copiilor în custodie publică doar în ultima instanță și doar cu asigurarea drepturilor accesibile tuturor copiilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul solicitanților de azil minori</p>	<p>art. 65 al Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.</p> <p>Se acceptă.</p>	<p>Se acceptă decizia autorilor</p> <p>Art. 64¹ se expune în redacție nouă.</p>
----	---	---	---	--

neînsoțiți, plasați în custodie publică, se mai aplică prevederile Legii 270/2018 privind azilul în Republica Moldova, în special art. 14, conform căruia minorul solicitant de azil însoțit sau neînsoțit, este protejat și beneficiază de asistența corespunzătoare pentru a se putea bucura de toate drepturile recunoscute de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și de celelalte instrumente internaționale privind drepturile omului la care Republica Moldova este parte.

În drept, alin. (1) lit. b) al art. 85 din Legea 200/2010 prevede că în cazul străinilor minori care au intrat și rămân neînsoțiți pe teritoriul Republicii Moldova, autoritatea competentă pentru străini asigură, indiferent de modul de intrare în Republica Moldova, *reprezentarea printr-o instituție competentă potrivit legii, care le va oferi protecția și îngrijirea necesară, inclusiv cazarea în centre speciale de ocrotire a minorilor, în aceleași condiții ca și minorii cetățeni ai Republicii Moldova;*

În această ordine de idei, minorilor neînsoțiți li se aplică măsurile de protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Minorii neînsoțiți aflați pe teritoriul Republicii Moldova sunt protejați de Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

CtEDO a criticat în mai multe cazuri condițiile de detenție sau plasament ale minorilor în centre publice specializate în scopul îndepărtării, subliniind că acestea trebuie să fie adaptate nevoilor lor specifice și să nu le afecteze dezvoltarea fizică și psihologică. Condițiile necorespunzătoare pot fi considerate o încălcare a mai multor drepturi și libertăți fundamentale stabilite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Raportorul special al ONU pentru tortură și alte pedepse sau tratamente inumane sau degradante afirmă că “nevoia de a ține familia împreună este un motiv insuficient pentru legitimarea sau justificarea privării de libertate a unui copil, având în vedere efectele prejudiciabile pe care astfel de măsuri le au asupra dezvoltării emoționale și a bunăstării fizice a copiilor”.

CEDO consideră că respectarea interesului superior al copilului necesită explorarea tuturor alternativelor la

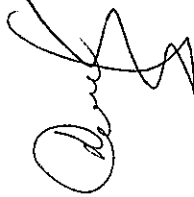
6.	<p>Art. I – <i>Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010</i></p>	<p>detenție pentru copiii migranți. În consecință, dacă autoritățile nu examinează situația copilului și nu verifică dacă plasarea copilului în detenția administrativă este ultima soluție și nu există alternativă, atunci este o încălcare a dreptului copilului la libertate (<i>CEDO, Popov v. France, Nos. 39472/07 and 39474/07, 19 January 2012, para. 119</i>).</p> <p>De asemenea, Curtea a hotărât că în cazul în care autoritățile nu examinează toate alternativele la detenție, detenția unui copil va fi considerată arbitrară și o încălcare a drepturilor acestuia la libertate și securitate, așa cum sunt consacrate de articolul 5 al CEDO. (<i>CEDO, A.B. and Others v. France, No. 11593/12, 12 July 2016; R.M. and M.M. v. France, No. 33201/11, 12 July 2016; A.M. and Others v. France, No. 24587/12, 12 July 2016; R.K. v. France, No. 68264/14, 12 July 2016.</i>)</p>	Se acceptă.	Se acceptă decizia autorilor
6.	<p>Art. I – <i>Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010</i></p>	<p>Ion ȘPAC, M. Morozova, Deputați în Parlament</p> <p>Art. 68 alineatul (1) se completează cu litera f), care va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) familiilor (străini căsătoriți) cu copii a căror ședere a devenit ilegală.”</p> <p>ARGUMENTARE</p> <p>Posibilitatea de acordare a tolerării acestor categorii de persoane, ca măsură de alternativă la custodia publică, este o soluție care poate fi aplicată, în special în cazul familiilor cu copii, pentru a respecta drepturile fundamentale ale copilului și pentru a minimiza impactul negativ asupra acestora până la returnarea în țara de reședință.</p> <p>Măsura tolerării permite ca persoanele în situații ilegale, inclusiv familiile cu copii, să rămână pe teritoriul statului gazdă, fără a fi plasate în custodie publică.</p> <p>Directiva 2008/115/CE privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, permite măsuri alternative detenției (custodiei publice) pentru cetățenii din țări terțe aflați în situații de ședere ilegală, în special pentru familiile cu copii. Tolerarea poate include libertatea de mișcare restricționată la un anumit teritoriu respectiv obligația de a se prezenta periodic la autorități, normă prevăzută inclusiv și la art. 67 al Legii 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.</p> <p>În atare condiții, tolerarea familiilor cu copii, reprezintă o măsură mai umană și compatibilă cu</p>	Se acceptă.	Se acceptă decizia autorilor

	<p>standardele internaționale, fiind o alternativă eficientă la custodia publică. Aceasta măsură de alternativă custodiei publice va oferi un sprijin pentru protecția drepturilor copilului și va oferi o soluție echilibrată între respectarea regulilor migraționale și protejarea demnității umane.</p> <p>Ion ȘPAC, M. Morozova, Deputați în Parlament</p> <p>La Art. II – Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 14-17, art. 51), cu modificările ulterioare.</p> <p>1. Articolul 6, litera b) se completează cu cuvintele „de la vârsta de 14 ani”, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) persoane de la vârsta de 14 ani care nu dețin cetățenia Republicii Moldova sau care sunt apatrizi (în continuare – <i>străini</i>)” care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.”</p> <p>2. Articolul 10, alineatul (1) se completează cu punctul 7) care va avea următorul cuprins:</p> <p>„Străinii care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.”</p> <p style="text-align: center;">ARGUMENTARE</p> <p>Propunerile menționate supra vin să asigure o sinergie a prevederilor art. 32 din Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, prin care Poliția de Frontieră asigură preluarea, fără întârziere, a amprentelor digitale ale tuturor degetelor fiecărui solicitant de protecție internațională cu vârsta de cel puțin 14 ani. Totodată, Poliția de Frontieră asigură preluarea, în mod prompt, a amprentelor digitale ale tuturor degetelor fiecărui străin cu vârsta de cel puțin 14 ani care a fost reținut pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă decizia autorilor</p>
<p>7.</p> <p>Art. II – Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat</p> <p>1. La articolul 6, litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) persoane care nu dețin cetățenia Republicii Moldova sau care sunt apatrizi (în continuare – <i>străini</i>) care au solicitat azil pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat, venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova;”.</p> <p>3. Articolul 10: la alineatul (1): punctul 7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„7) străinii care au solicitat azil pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova;”;</p>		

	<p>străină, dacă nu este subiectul returnării.</p> <p>Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013² stabilește expres necesitatea de preluare și transmitere a datelor dactiloscopice ale fiecărui solicitant de protecție internațională și ale fiecărui resortisant al unei țări terțe sau apatrid care este reținut pentru trecerea ilegală a frontierei externe a unui stat membru, în cazul în care persoana respectivă are cel puțin vârsta de 14 ani.</p> <p>Or, potrivit art. 14 Capitolul III din prezentul Regulament, fiecare stat membru ia, în mod prompt amprente digitale ale tuturor degetelor fiecărui resortisant al unei țări terțe sau apatrid cu vârsta de cel puțin 14 ani care a fost reținut de către autoritățile de control competente pentru trecerea neregulamentară a frontierei unui stat membru pe uscat, apă sau calea aerului, venind dintr-o țară terță și care nu este returnat sau care rămâne fizic pe teritoriul statelor membre și care nu este ținut în custodie, izolare sau detenție pe întreaga perioadă scursă de la reținere la expulzarea efectuată pe baza deciziei de returnare.</p>
--	---

Executor: O. Andrieș
Tel. 022 820 517
0 788 24 711

Lilian CARP
președintele Comisiei

² Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Eurodac de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare).